

SAĞLIK ÇALIŞANLARINDA COVID-19 AŞISININ (SİNOVAC) DEPRESYON, ANKSİYETE, STRES VE SAĞLIK ANKSİYETESİ ÜZERİNE ETKİSİ

Mustafa Akkuş¹, Sevlr Yıldız¹, Mehmet Celal Kefeli²,
Meltem Hazel Şimşek³

¹Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı, Erzincan

²Serbest Hekim, Erzincan

³Erzincan Mengücek Gazi Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Psikiyatri Kliniği, Erzincan

GİRİŞ VE AMAÇ: COVID-19, 2019 aralık ayında Çin'de akut solunum yolu hastalığı olarak ortaya çıkmış ve kısa sürede tüm dünyada yayılarak pandemi haline gelmiştir. Pandeminin uzun süreli kontrolünün koruyucu aşı geliştirilip kullanılmasına bağlı olduğu ortaya çıkmıştır. Literatürde COVID-19 aşı olma tutumu ile ruhsal belirtiler ilişkisine yönelik çalışmalar yoğunudur. Ancak COVID-19 aşısı olduktan sonra ruhsal belirtilerin nasıl değiştiğine yönelik yazın sınırlıdır. Çalışmamızda bu sebeple sağlık çalışanlarından tek doz COVID-19 aşısı olan bireyleri aşı olmadan önce ve aşı olduktan sonra depresyon, anksiyete, stres ve sağlık anksiyetesi açısından karşılaştırmayı amaçladık

YÖNTEM: Çalışmamız için etik kurul onayı Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan 26/04/2021 tarih ve 06/011 sayılı karar ile alındı. Ayrıca COVID-19 ile ilgili olması nedeniyle çalışmamız için Sağlık Bakanlığı'ndan onay alınmıştır. Çalışmamızda ilişkisel desen kullanıldı. Çalışmamıza hastanemiz sağlık çalışanlarından 18-65 yaş arasında, daha önce bilinen psikiyatrik hastalığı olmayan 67 kişi alındı. Sağlık çalışanlarına sosyodemografik veri formunun yanı sıra, hem Sinovac aşısı olmadan 1 ay önce hem de tek doz aşı olduktan 2 hafta sonrasında olmak üzere toplam 2 kez Depresyon, Anksiyete, Stres Ölçeği (DASÖ-21) ve Sağlık Anksiyetesi Envanteri dolduruldu, Aşı öncesi ve aşı sonrası veriler karşılaştırılarak analiz yapıldı. İstatistiksel analiz Wilcoxon testi ile yapıldı. İstatistiksel anlamlılık $p<0,05$ olarak kabul edildi.

BULGULAR: COVID-19 aşısı olan sağlık çalışanlarının aşı sonrasında Depresyon, Anksiyete, Stres Ölçeği (DASÖ-21) alt puanları olan depresyon, anksiyete, stres skorlarının her biri ve Sağlık Anksiyetesi Envanteri skorları aşı öncesine göre anlamlı olarak düştü ($p<0,05$).

TARTIŞMA VE SONUÇ: Çalışmamızın sonuçları; sağlık çalışanlarında tek doz COVID-19 aşısı olmanın (Sinovac) bile depresyon, anksiyete, stres ve sağlık anksiyetesi düzeylerinde düşme ile ilişkili olabileceği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Anksiyete, COVID-19 aşısı, depresyon, stres, sağlık anksiyetesi

GENÇ ERİŞKİNLERLE YAPILAN ÇEVİRİM İÇİ DESTEK GRUPLARINDA ANKSİYETE KAYNAKLARINA YÖNELİK TEMALAR

Zulal Törenli Kaya, Yasemin Hoşgören Alıcı,
Gamze Özçürümez Bilgili

Başkent Üniversitesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Ankara

GİRİŞ VE AMAÇ: Genç erişkinlik dönemi, kişilerin ruhsal sorunları açısından oldukça hassas olduğu, yaşadıkları sorunları paylaşmaya, öneri almaya ve akran desteğine ihtiyaç duyduğu; aynı zamanda damgalanma korkusu ile sosyal ve psikiyatrik destek almaktan kaçındıkları bir dönemdir. Sanal dünyada iletişim kurmanın kolay olması ve internet özellikli mobil cihazların yaygınlaşması gençlerin psikososyal destek ihtiyacının çevrim içi destek grupları aracılığıyla karşılamasına olanak sağlamaktadır. Bu çalışmada, genç erişkinlerin çevrim içi gruplardaki etkileşimlerinin ve onlar için kaygı yaratan psikososyal faktörlerin incelenmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM: Araştırmanın örneklemini, Ankara'da yaşayan ve yaşları 18 ile 30 arasında değişen (Ort.=19,65), 30'u kadın (%69,7), toplam 43 katılımcı oluşturmaktadır. Çalışmaya "18-30 yaş arasındaki genç erişkinlerin kaygı yaratan deneyimleri nelerdir?" araştırma sorusu ile yola çıkılmıştır. Çalışmada Aralık 2018- Şubat 2019 tarihleri arasında haftada iki gün her oturum 90 dakika olacak şekilde karşılıklı yazışmalarla ilerleyen "kaygı" konulu destek gruplarından 15 oturumun sohbet içeriği analiz edilmiştir. Tüm oturumlar "YEVEZE" isimli cep telefonu uygulaması üzerinden yazılı şekilde yapılmıştır. Gruplardan elde edilen yazılı verilerin analizinde tematik analiz yöntemi, veri kodlaması için ise tümevarımsal yöntem kullanılmıştır. Bu çalışma, Başkent Üniversitesi Tıp ve Sağlık Bilimleri Araştırma Kurulu ve Etik Kurulu tarafından onaylanmış (Proje no: KA20/421) ve çalışma için herhangi bir maddi destek alınmamıştır.

BULGULAR: Katılımcılar için kaygı yaratan üst temanın değersizlik ve yetersizlik hissi olduğu görülmüştür. Bu temayla ilişkili olarak, katılımcıların sevilmediğini ya da koşullu sevidiklerini hissettikleri, başarısız olduklarını düşündükleri, kendilerini başkalarıyla kıyasladıkları ve bunların neticesinde kaygı bozukluğu gibi patolojilerin ortaya çıktığı fark edilmiştir. Bu temanın altında (i) ebeveynlerden kaynaklanan etkenler, (ii) sosyal ilişkilerde güçlük ve (iii) mükemmeliyetçi hedefler/gelecek kaygısı alt temalarının bulunduğu dikkati çekmiştir.

TARTIŞMA VE SONUÇ: Genç erişkinlerde kaygı yaratan etkenlerin değersizlik ve yetersizlik hissi ana çatısı altında toplandığı dikkati çekmiştir. Çalışmanın nitel tasarımı, kaygı bozukluğu yaşayan gençleri daha geniş bir bakış açısıyla incelemeye olanak sağlamıştır. Ulusal alanyazında benzer bir araştırma olmaması çalışmanın kuvvetli yönlerindendir. Sonuçlar tanı ve önleyici müdahaleler açısından önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Genç erişkinlik, anksiyete, çevrim içi destek grupları, tematik analiz.